

שלחו להדפסה

גודל פונט

הכסף

בדיקת "כלכליסט": טעות החישוב שבדו"חות הפנסיה שלנו

התשואה האישית של החוסך הפנסיוני מחושבת באופן שגוי בדו"חות הפנסיה השנתיים. משמע, החוסך שצריך לקבל החלטות חיסכון שונות נסמך עד כה על טעות. באוצר מודים בכך: "אנו בוחנים את הנושא"

רימונה פרקש ברוך

07:19, 18.10.11

3 תגובות

מתי בפעם האחרונה עברתם על דו"ח הפנסיה השנתי והתעכבתם על יד השורה המתייחסת לתשואה האישית שלכם? האם זה קרה רק כשחשבתם לעבור לקופה אחרת וקיבלתם המלצה על סמך נתון זה? אז כדאי שתדעו, ברוב המקרים נתון זה כלל אינו משקף את התשואה האישית שלכם בקופה. לאחר פניית "כלכליסט" למשרד האוצר מתברר שגם שם מודים כי קיים עיוות בהצגת הנתון של תשואה אישית לעמית.

מבדיקה שערכו עבור "כלכליסט" רו"ח אמיר גבאי וחברת מיקסום תכנון כלכלי לפרישה עולה כי התשואה האישית, המוצגת בדו"ח השנתי של כל אחד ממכשירי החיסכון הפנסיוניים, אשר לעתים גורמת לחוסכים רבים לקבל החלטות לגבי חסכונותיהם, אינה נכונה (אף שהיא מוצגת בהתאם לתקנות קופות הגמל) ואינה משקפת בצורה נאותה את התשואה האישית של אותו עמית.

רו"ח אמיר גבאי: "מומלץ לא לקבל החלטות השקעה על בסיס נתוני התשואה האישית המוצגים בחלקו הראשון של הדו"ח השנתי, אלא רק לפי הנתונים הכלליים שמפרסמת הקופה"

הבעיה המרכזית בנוסחת האוצר, שלפיה החברות המנהלות מחשבות את התשואה האישית לעמית, היא בכך שהיא משקפת את התשואה הנכונה רק בחשבונות שאינם פעילים - משמע לא נעשו בהם כל הפקדות ו/או משיכות לאורך כל השנה. אך במרבית החשבונות הפעילים אשר בהם מתבצעת פעילות שוטפת של הפקדות ו/או משיכות לאורך השנה, הן לגבי סכומים חד-פעמיים והן לגבי הפקדה/משיכה חודשית קבועה, הנוסחה אינה משקפת את התשואה האישית של העמית.

מהבדיקה עולה כי התשואה האישית האמיתית שונה מהתשואה האישית המחושבת לפי הנחיות האוצר, והסיבה לכך היא שהנוסחה של האוצר לא מביאה בחשבון את עיתוי ההפקדות והמשיכות. יש משמעות לא מבוטלת אם אתו הרווח או ההפסד אנו עושים במשך שנה שלמה או בחודש אחד, יש משמעות לא מבוטלת אם את ההפקדות אנו מבצעים חודש בחודשו או בסכום אחד לקראת סוף השנה. לפיכך, נכון להיום התשואה

האישית לעמית המוצגת בדיווח השנתי מטעה את החוסכים, מסביר רו"ח גבאי.

נתוני התשואה האישית הם לרוב חסרי משמעות

מתוך הסימולציות השונות שביצעה חברת מיקסום ניתן ללמוד כי ככל שההפקדות מפוזרות על פני השנה, ובעיקר מבוצעות לקראת סוף השנה, כך באופן חד-משמעי התשואה האישית האמיתית רחוקה מזו המוצגת בדו"ח. כמו כן, עולה מהבדיקות כי במצב של תשואה שלילית (בעקבות ירידות בשוק ההון) הפער בין התשואה האישית המוצגת בדו"ח לתשואה האישית האמיתית, גדול יותר - כלומר בפועל העמית הפסיד הרבה יותר.

קופה	סוג הקופה	התשואה האישית לאחר דמי ניהול	
		לפי דו"ח הקופה	לפי חישוב פיננסי מקובל
2008	פסגות גדיש כללי	-12.01%	-18.24%
	מגדל קהל השתלמות	-13.50%	-20.70%
	מבטחים החדשה	-12.26%	-18.66%
	כלל קרן י'	-17.18%	-26.96%
2009	פסגות גדיש כללי	+23.98%	+30.22%
	מגדל קהל השתלמות	+24.41%	+30.70%
	מבטחים החדשה	+16.19%	+21.14%
	כלל קרן י'	+23.00%	+29.12%

מקור: מיקסום

"המסקנה העיקרית היא", לדברי גבאי, "שמומלץ לא לקבל החלטות השקעה על בסיס נתוני התשואה האישית המוצגים בחלקו הראשון של הדיווח השנתי, אלא רק על פי הנתונים הכלליים שמפרסמת הקופה לגבי ביצועיה מתחילת השנה ועד סופה. נתונים אלו מופיעים, הן בחלקו השני של הדיווח השנתי, הן באתרי האינטרנט של הקופות והן באתר גמל-נט של משרד האוצר. הנתונים הכלליים הם היחידים שהנם בני השוואה, משקפים בצורה נאותה את ביצועי הקופה ובהחלט מהווים פרמטר מהימן לקבלת החלטות", קובע גבאי.

אפשר לשפר את החישוב, אך לא לדייק

יש להדגיש שהטעות החישובית משפיעה רק על הצגת המידע לחוסך בדו"ח השנתי, והיא אינה משפיעה על חישוב הסכומים שהצטברו בקופה האישית של אותו חוסך. שכן, הגופים המנהלים מחשבים את התשואה בקופות מדי יום. השאלה המתעוררת בעקבות גילוי טעות החישוב היא האם קיים פתרון לחישוב השגוי. לדברי גבאי, "אפשר לשפר את הנוסחה, ואולם באופן מעשי, גם אם האוצר ינחה את גופי החיסכון להציג תשואה אישית מהימנה יותר, המתחשבת בערך הזמן, עדיין לא תימצא בידו נוסחה אחידה שבאמצעותה ניתן יהיה לחשב ולהציג את התשואה האישית האמיתית בחשבונות שבהם יש הפקדות ומשיכות במועדים או בסכומים שונים שאינם קבועים במהלך השנה".

